

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Відокремлений
структурний підрозділ
«Економіко-правничий
фаховий коледж
Запорізького
національного
університету»

Олена ГРИБАНОВА

«28» серпня 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ (ВОЛОНТЕРСЬКОЇ) ПРАКТИКИ

Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна адвокція
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр

Укладач програми: Юлія ЯНЬКО

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії соціальної
роботи, педагогіки та адвокції
Протокол № 1 від «28» серпня 2024

Голова ЦК Олена МАЛОВІЧКО
(підпис) (ім'я, прізвище)

Ухвалено

Керівник виробничої практики

Вікторія ЛЕВЧЕНКО

Запоріжжя, 2024

1. ВСТУП

Ступінь вищої освіти, спеціальність, освітня програма	Кіл-сть кредитів	денна форма здобуття освіти
Ступінь вищої освіти: фаховий молодший бакалавр Спеціальність: 231 соціальна робота Освітня програма: соціальна адвокація	4,5	Рік підготовки:
		2-й
		Семестр:
		3-й
		Вид контролю:
		диф. залік

Проходження навчальної (волонтерської) практики з формування навичок практичної діяльності майбутнього соціального працівника у здобувачів фахової передвищої освіти, які навчаються за спеціальністю 231 Соціальна робота освітньо-професійної програми Соціальна адвокація є складовою професійної підготовки фахівців, основне завдання якої – ознайомити з реаліями професії, сприяти професійній соціалізації, закріпити теоретичні знання, отримані у процесі навчання; сформуванню у здобувачів освіти вміння приймати професійні рішення в певних робочих умовах; ознайомити їх з сучасними методами та формами роботи соціального працівника. У період практики закладаються основи досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості майбутнього фахівця за освітньо-кваліфікаційним рівнем фаховий молодший бакалавр.

Навчальна (волонтерська) практика сприяє соціальній орієнтації майбутніх фахівців. Тут вони одержують інформацію про різні напрями волонтерської соціальної роботи. Оскільки соціальна робота як професійна діяльність передбачає наявність у соціальних працівників вмінь та навичок вирішення широкого кола різноманітних проблем (соціальних, правових, психологічних тощо), формування практичного досвіду діяльності фахівців повинно відбуватися з урахуванням їх майбутньої спеціалізації. Тому студентам II курсу пропонується проходження навчальної (волонтерської) практики у різнопрофільних соціальних установах громадського сектора.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Основна мета навчальної (волонтерської) практики

Метою практики є набуття теоретичних знань і практичних умінь студентами із соціально-педагогічної роботи волонтерських організацій, зокрема – практичних умінь роботи соціального працівника з волонтерами.

Навчальна (волонтерська) практика для студентів проводиться у громадських та волонтерських інституціях та спрямована на вирішення таких **завдань**:

- Ознайомлення зі специфікою соціальної діяльності в умовах соціального інституту, на базі якого проходить практика.
- Вивчення основних напрямів діяльності, функціональних обов'язків, форм і методів роботи соціального працівника даного соціального інституту.
- Ознайомлення із документацією соціального інституту, основними формами звітності про виконану роботу.
- Інформування громади про послуги, які надають волонтери, розповсюдження соціальної реклами з актуальними питаннями соціальної роботи.
- Участь у проведенні волонтерами семінарів, семінарів-тренінгів, круглих столів на профілактичну тематику, пропаганду здорового способу життя, патріотичне виховання.
- Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо профілактики негативних проявів у молодіжному середовищі.
- Участь у профілактичних заходах щодо попередження розповсюдження ВІЛ-

інфекції, СНІДу, гепатитів, венеричних захворювань, інших інфекційних захворювань серед осіб, що вживають наркотики ін'єкційним шляхом.

- Ознайомлення з процесом організації соціального навчання фахівців із соціальної роботи, волонтерів та батьків, дітей, молоді різних кризових груп.

- Участь у сприянні діяльності дитячих і молодіжних громадських організацій, волонтерського руху.

- Участь у сприянні діяльності дитячих і молодіжних громадських організацій, волонтерського руху.

Компетентності:

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК9. Здатність до налагодження міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність до виявлення та вирішення проблем

ЗК11. Здатність діяти у відповідності з принципами академічної доброчесності

Спеціальні компетентності:

СК2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення

СК3. Здатність вести документацію під час виявлення потенційних отримувачів соціальних послуг.

СК8. Здатність надавати допомогу і підтримку спеціальним групам клієнтів.

СК10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.

СК11. Здатність аналізувати та оцінювати результати професійної діяльності.

СК12. Здатність дотримуватися етики професійного спілкування і стандартів соціальної роботи.

СК18. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

Програмні результати навчання:

РН1. Здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.

РН2. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності.

РН4. Застосовувати інформаційні ресурси та методики оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп.

РН5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

РН7. Застосовувати на практиці нормативно-правові акти з питань надання соціальних послуг.

РН8. Вести документацію з організації соціального обслуговування та допомоги, обліку та звітності.

РН10. Організовувати заходи з реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації отримувачів соціальних послуг.

РН11. Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх розв'язання.

РН15. Вміти визначати причини конфліктних ситуацій, знаходити можливості врегулювання конфліктних ситуацій шляхом надання комплексу соціально-психологічних

послуг.

РН 16. Володіти мовленнєвими прийомами необхідними для створення конструктивного діалогу з клієнтами соціальних служб та різними соціальними групами.

РН 18. Виявляти та залучати ресурси особистості, соціальної групи та громади для виконання завдань професійної діяльності.

РН 19. Застосовувати методи самоменеджменту для організації власної професійної діяльності та налагодження діяльності соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

РН 20. Використовувати форми та методи адвокаційних кампаній залежно від викликів соціальної реальності.

РН 21. Визначати потенційні групи ризику споживачів соціальних послуг, які потребують адвокації соціального працівника у різних установах.

РН 22. Розробляти соціальні адвокаційні кампанії, налагоджувати ефективну міжвідомчу комунікацію.

РН 24. Володіти навичками якісного академічного письма та дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Після проходження волонтерської практики студенти повинні знати:

- специфіку волонтерської діяльності та організації волонтерських заходів;
 - мережу соціальних установ в області, районі, та місце в ній організації;
 - основні державні нормативно-правові документи, які регулюють діяльність установи – бази практики;
 - сучасні тенденції в політиці соціального захисту населення;
 - специфіку роботи в різному соціальному середовищі;
 - державні та регіональні програми з розв'язання соціальних проблем вразливих верств населення на рівні установи;
 - етичні стандарти соціальної роботи;
 - професійний портрет фахівця в галузі соціальної роботи;
 - вимоги до соціального працівника як особистості та професіонала;
 - особистісно-професійні характеристики соціального працівника;
- вміти:*
- ефективно використовувати робочий час;
 - психолого-педагогічне спілкування з клієнтами;
 - встановлювати робочі стосунки з клієнтом;
 - організовувати професійну діяльність;
 - проводити соціально-педагогічні дослідження;
 - використовувати сучасні методики дослідження у галузі соціального виховання і роботи;
 - діяти відповідно до кодексу етики соціального працівника;
 - збирати інформацію за допомогою методів опитування, спостереження, роботи з документацією;
 - оцінювати проблеми, потреби клієнта;
 - визначати мету та завдання втручання;
 - надавати допомогу;
 - управляти процесом допомоги;
 - представляти та захищати інтереси клієнта;
 - оцінювати ефективність втручання;
 - письмово реєструвати інформацію;
 - дотримуватись меж професійної компетенції;
 - виробляти творчий, дослідницький підхід до соціально-педагогічної діяльності;
 - накопичувати емпіричний матеріал для написання рефератів;

- проводити аналіз та узагальнення дослідницьких матеріалів, що завершується написанням та захистом кваліфікаційної роботи.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ(ВОЛОНТЕРСЬКОЇ) ПРАКТИКИ

Керівниками навчальної (волонтерської) практики від ВСП ЕПФК є викладачі, які здійснюють контроль за ходом практики, консультують здобувачів з питань програми, програмного забезпечення, допомагають у вирішенні питань із забезпечення відповідних умов праці.

Волонтерська практика включає 3 етапи: *підготовчий, основний, заключний*.

На *підготовчому етапі* проводиться установча конференція, яка передбачає ознайомлення студентів із завданнями та змістом волонтерської практики, орієнтуючись на основні вимоги до неї.

Основний етап практики передбачає закріплення студентів за установами, службами соціального захисту, ознайомлення зі змістом та структурою роботи цих закладів, закріплення волонтера за клієнтом, складання плану роботи на період практики, заповнення щоденника волонтерської практики, самостійна робота волонтера (безпосередньо на базі практики) під наглядом спеціаліста.

На *заклучному етапі* студенти оформлюють звітну документацію та відбувається її захист. Доповідь волонтера проводиться на заключній конференції і може доповнюватися ілюстративними матеріалами про проходження волонтерської практики.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням у закладі освіти здійснює керівник практики.

Керівник практики від закладу освіти:

- проводить установчу нараду для студентів, на якій роз'яснює мету, завдання та вимоги до проходження практики;
- ознайомлює їх з основами техніки безпеки та охорони праці;
- надає студентам-практикантам необхідні документи для проходження практики;
- ознайомлює студентів із системою звітності з практики;
- перевіряє звітну документацію і оцінює результати виконання програми практики;
- приймає захист практики;
- подає письмовий звіт про результати проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення, заповнює відомість.

Керівник бази практики (установи, який здійснює загальне керівництво практикою, зобов'язаний:

- затвердити індивідуальний план проходження практики;
- здійснювати контроль за дотриманням термінів проходження практики;
- здійснювати керівництво роботою безпосередніх керівників практики.

Обов'язки студентів та керівників практики

Студенти при проходженні навчальної практики зобов'язані:

- до початку практики вивчити програму практики;
- одержати індивідуальні завдання від керівника практики навчального закладу;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою;
- нести відповідальність за виконану роботу, її результати, за довірені їм нормативні матеріали;
- систематично вести щоденник практики і подавати його на підпис керівнику практики від бази практики;
- своєчасно подати керівнику практики від навчального закладу індивідуальний план,

щоденник, звіт про виконання всіх завдань з додатком складених ним особисто документів;
• здійснити захист практики.

Під час проходження навчальної (волонтерської) практики студенти:

1. Вивчають нормативно-законодавчу базу у сфері захисту прав та інтересів сімей, дітей, молоді:
 - Закон України «Про соціальні послуги»;
 - Європейська конвенція про здійснення прав дітей;
 - Європейська конвенція про усиновлення дітей;
 - Закон України «Про охорону дитинства»;
 - Закон України від «Про соціальний захист осіб з інвалідністю в Україні»;
 - Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю»;
 - Закон України «Про волонтерську діяльність».
 2. Ознайомлюються з діяльністю недержавних установ, які є суб'єктами соціальної роботи.
 3. Готують звіт практики.
- Здобувачі освіти мають виконати такі основні види робіт:
- Скласти індивідуальний план роботи.
 - Регулярно відзначати в календарному плані практики обсяг виконаних завдань.
 - Ознайомлення зі специфікою соціальної діяльності в умовах соціального інституту, на базі якого проходить практика.
 - Ознайомлення із документацією соціального інституту, нормативно-правових актів, що регламентують їх діяльність, основними формами звітності про виконану роботу.
 - Вивчення основних напрямів діяльності, функціональних обов'язків, форм і методів роботи соціального працівника даної громадської організації.
 - Засвоїти етичні норми в роботі соціального працівника.
 - Оформити звіт про проходження навчальної практики.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Здобувачі повинні виконувати свою роботу згідно з індивідуальним планом практики. Керівник практики контролює дотримання здобувачами плану роботи, наявність необхідної документації, якість виконаної роботи, ставлення до обов'язків. Здобувачі освіти зобов'язані звітувати перед керівником практики про проходження практики.

Успіх навчання залежить від внутрішньої активності та характеру діяльності студентів, адже саме характер діяльності, ступінь самостійності та творчості мають бути важливими критеріями у виборі методу.

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у «готовому» вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Такий метод якнайширше застосовують для передавання значного масиву інформації. Його можна використовувати для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність студентів є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам – в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Сутність *частково-пошукового або евристичного методу* полягає в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, – перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

5. ЗАХИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Перелік звітних документів

Після закінчення практики здобувачі освіти готують звіт про її проходження. Зразок оформлення титульної сторінки звіту – *Додаток 1*.

До звіту додаються:

- план проходження практики (*Додаток 2*);
- календарний звіт про проходження практики з відмітками про виконання запланованих видів робіт (*Додаток 3*);
- звіт про участь у волонтерському проекті відповідної громадської організації (*Додаток 4*);
- звіт про проходження практики (*Додаток 5*).

Загальні вимоги до оформлення звітних документів

Документи оформляються акуратно, по завершенню - роздруковуються, повинні мати наскрізну нумерацію сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті в папку (з планкою і т.п.). На титульній сторінці зазначається вид і термін практики, назва бази практики, прізвище та ім'я практиканта, група, прізвища керівника закладу, а також від бази практики.

У звіті про проходження практики здобувачі освіти детально описують всю виконану під час практики роботу. Оформлення звітних документів входить в час проходження практики. Їх перевіряє керівник практики.

На захисті практики здобувачі освіти мають доповісти, як вони організували свою роботу під час проходження практики, наскільки повно та якісно виконали індивідуальні плани, з якими зустрілись труднощами.

Рекомендації щодо оформлення презентації для захисту звіту навчальної (волонтерської) практики:

- загальна кількість слайдів 15;
- перший слайд – титульний слайд, на якому вказується прізвище та ім'я автора, тему, дату;
- кожен наступний слайд містить заголовок;
- слід дотримуватися логічної послідовності, чіткої структури слайдів;
- урізноманітнити наповнення слайдів: текст + фотографії;
- дотримуватися єдиного стилю в оформленні (наприклад, фон, шрифт, заголовки і т.д.).

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

За шкалою ECTS	За шкалою університету	Критерії оцінювання:
A	90 – 100 (відмінно)	«Відмінно». Студент виконав індивідуальний план практики; творчо ставився до поставлених завдань; проявив ініціативу, обрав і застосував один з методів соціально-психологічних досліджень і зібрав емпіричні дані для майбутніх навчально-наукових цілей; знає особливості роботи соціального працівника на конкретній базі практики; демонструє високий рівень знань; охайно веде записи у щоденнику практики, вчасно та правильно оформив звітну документацію; усно представив звіт і отримані самостійно емпіричні дані на базі практики.
B	80 – 89 (дуже добре)	«Дуже добре». Студент виконав індивідуальний план практики; проявив активність; знає особливості роботи соціального працівника на конкретній базі практики; демонструє високий рівень знань; охайно веде записи у щоденнику практики, вчасно та правильно оформлює звітну документацію; усно представив звіт про проведену практику.
C	75 – 79 (добре)	«Добре». Студент виконав індивідуальний план практики; знає особливості роботи соціального працівника на конкретній базі практики; демонструє достатній рівень знань; охайно веде записи у щоденнику практики, вчасно та правильно оформив звітну документацію.
D	65 – 74 (задовільно)	«Задовільно». Студент виконав індивідуальний план практики з допомогою керівників практики або одногрупників; демонструє посередній рівень теоретичної підготовки; недостатньо знає особливості роботи соціального працівника на конкретній базі практики; оформив звітну документацію, однак здав її з запізненням.
E	60 – 64 (достатньо)	«Задовільно». Студент виконав індивідуальний план практики з допомогою керівників практики або одногрупників; демонструє посередній рівень теоретичної підготовки; недостатньо знає особливості роботи соціального працівника; не своєчасно і з помилками оформив звітну документацію.
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного проходження практики)	«Незадовільно». Студент не проявив інтересу до практики; не виконав значну частину індивідуального плану практики; не знає особливості роботи соціального працівника на конкретній базі практики; не оформив звітну документацію, не здав її на кафедрі.
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним проходженням практики)	формальне ставлення до виробничої практики в установі (базі практики); невиконання завдань і вимог виробничої практики

7. НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Освіта має бути наближеною до реальних проблем, а студент має навчитися вирішувати їх шляхом практики. Неформальна освіта ґрунтується на трьох засадах: “вчитися в дії” – отримувати знання під час практичних завдань; “вчитися взаємодіяти” –

часто вона передбачає роботу в групах або командах; “вчитися вчитися” – аналізувати власний досвід і з нього формувати нові знання. В Україні поки що не існує визнаних стандартів неформальної освіти, але є декілька організацій, які займаються розвитком її стандартів та показників якості. Серед них Українська Академія Лідерства, Prometheus, Міжнародний центр неформальної освіти тощо.

Неформальна освіта під час практичної підготовки – це освіта цілеспрямована та спланована закладом освіти, без надання освітніх програм кваліфікацій. Є додатковою, альтернативною та/або доповняльною до формальної освіти в процесі проходження практичної підготовки. Може бути короткотерміною і невеликої або великої інтенсивності, зокрема у формі короткотермінових курсів, семінарів, практичних занять. Під час проведення даної практики здійснюється використання елементів введення неформальної освіти у зміст програми практики через включення адаптованих завдань, що враховують можливість їх виконання здобувачами освіти в умовах запровадження воєнного стану. Студентам пропонується проходження під час практичної підготовки наступних курсів:

Назва	платформа	адреса
Знати, як допомогти	EDERA	https://study.edera.com/uk/courses/course/1785
Основи судових комунікацій	EDERA	https://study.edera.com/uk/courses/course/320
Дім (не)безпеки	EDERA	https://nonviolence.ed-era.com/
Соціальна робота з людьми, які мають хронічні захворювання	Prometheus	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NETWORK+SW101+2017_T2
Я і якісне та цілісне навчання. Соціально-емоційне навчання і психосоціальна підтримка.	Prometheus	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+TI_I101+2023_T3
Журналістські розслідування, адвокація і протидія корупції у сфері екології	Prometheus	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+JI101+2021_T3
Захист прав людей з інвалідністю	Prometheus	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:FFR+PRPD101+2020_T1
Європейський механізм захисту прав людини (2 частини базовий, профільний рівень)	EDERA	https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra+HR201+hr201/about
Як писати про економіку без помилок?	EDERA	https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:VOXU-KSE-EdEra+SEJ101+2017/about
Психологічна та юридична допомога під час воєнного стану	Дія.Освіта	https://osvita.diia.gov.ua/courses/psychological-and-legal-assistance-to-the-military
Міжнародне гуманітарне право	Дія.Освіта	https://osvita.diia.gov.ua/courses/international-humanitarian-law

Онлайн-інструменти протидії домашньому насильству	Дія.Освіта	https://osvita.diia.gov.ua/courses/countering-domestic-violence
Публічні консультації онлайн	Дія.Освіта	https://osvita.diia.gov.ua/courses/e-consultations
Цифрова журналістика	Дія.Освіта	https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-journalism
Цифрові юристи 2.0	Дія.Освіта	https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-lawyers-2
Від заяви до вироку	Дія.Освіта	https://osvita.diia.gov.ua/courses/from-statement-to-sentence

За результатами прогресу проходження курсів та отримання відповідних сертифікатів, студенти можуть отримати додаткові бали (1 сертифікат – 10 балів), який враховується до результатів проходження практики

8. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ УПЕРІОД НАЗДВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ

У період надзвичайної ситуації (епідеміологічний стан, військовий стан тощо) здобувачі освіти можуть проходити навчальну (волонтерську) практику в дистанційному режимі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко А., Вдовцов Ю. Посібник по роботі з волонтерами. Київ, 2021. 164 с.
2. Волонтерський рух в Україні: навч. посіб. / [уклад. Л. В. Хоменко] ; Черкас. облдержадмін., Упр. освіти і науки, Комун. ВНЗ «Уман. гуманітар.-пед.коледж ім. Т. Г. Шевченка». Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2019. 71 с
3. Волонтерська діяльність у змісті соціальної функції держави: монографія / В. В. Вашкович, В. В. Манзюк, В. М. Рошканюк. Ужгород :Гельветика, 2019. 199 с.
4. Посібник волонтера / В. В. Вашкович, О.Ю. Василенко, Т. О. Карабін, Я. В. Лазур, В. В. Манзюк, В. М. Рошканюк. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 88 с.
5. Кириленко В. Г. Консультативні практики в соціальній роботі : навч.-метод. посіб. / В. Г. Кириленко. – Київ : Ун-т «Україна», 2020. 358 с.
6. Менеджмент соціальної роботи : навч.-метод. посіб. / [Т. А. Тернавська, Я. М. Раєвська, Ж. В. Мельник] ; ПВНЗ «Кропивниць. ін-т держ. та муніцип. упр.», Каф. заг. підгот. та соц. роботи, Кам'янець-Поділ. нац. ун-тім. Івана Огієнка, Ф-т корекц. та соц. педагогіки і психології, Каф. соц. педагогіки і соц. роботи. – Кам'янець-Подільський : Панькова А. С., 2020. 261с.
7. Николаєва В. І. Державне управління системою соціальної роботи в умовах транзитивного суспільства: європейський досвід та українські реалії : монографія / В. І. Николаєва. – Київ : Халіков Р. Х., 2020. 446 с.
8. Пірен М. І. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика: підручник / М. І. Пірен ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. – Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2019. 327 с.